

3633.
Pielavesi.

Mattilan eli Hemmolan talosta sai
Hj. Appelgren virkamatkallaan kesällä 1898

1. Reikäkiven harmaakivestä; reuna- eli syrjäpuolelta on hakattu irti liuskoja ja sirpaleita; reikä tehty kiertämällä kahdelta puolelta. 150 x 119 mm ristiinsä, 62 $\frac{1}{2}$ pks.

Löytynyt samasta pellosta kuin n:ot 3308:1-5 K.A.Lindströmin ilmoituksen mukaan ovat löydetyt. Mainittu pelto on kaakkoispuolella noin 600:n metrin päässä, oikealla puolen tietä talosta tullen ja on talon kartassa merkitty nimellä Tölväs. Löytäjä Hemmolan talon torppari.

Samalta virkamatkaltaan toi Hj. Appelgren valt.kokoelmiin:

2. Värttinänpyörä vuolukivestä; reunoissa on neljä koloa, joista pyörä on ollut kiinnitetty varteen. Löydetty Lepikon (kylänkeskinen nimi) eli Hietamäen (maakirjoissa) talon pellosta Savon-Sulkavan kylässä Pielaveden kirkon tienoilta noin 2 peninkuormaa pohjoiseen.

3634.
Kiuruvesi.

Hj. Appelgrenin kesällä 1898 löytämiä esineitä kivikautisesta asuinpaikasta Hinkusalmen maalla Osmankijärven luoteisimman lahdelman lounaispuolella Kiuruveden Koskenkylässä. Löytöpaikka on niinsanottu Kyntöläispelto eli Riihipelto, talosta n. 500 metriä

3634.
Kiuruvesi.

länteen erään muinaisen salmen rannalla. K. Moilanen lähetti muinaiskaluja samasta paikasta, n:o 3564:9-11 ja 12(?). Appelgren suoritti kaivaustöitä kolmannella peltosaralla mäen luoteispäässä olevasta aidasta lukien. Isojen kivien ympärillä oli ruokamullan alla punaista tuhkansekaista maata, jota tutkittiin kahdessa kerroksessa.

Ruokamullasta löytyi:

1. 135 koristettua saviastiankappaletta, joista 7 on reunapalasta ja nähtävästi eri astioista. Kaikissa seitsemässä on koristekuopat ympyräisiä. Muiden palojen koristuksista päätäten on joukossa sitä paitsi kappaleita ainakin 2:sta eri astiasta. Niistä on neljä kappaletta varustetut pitkulaisilla kuopilla.
2. Pieni nuolenkärki hakattu ukonkivestä; tutkain ja ruotopuoli katkennut
3. 13 piisirpaletta.
4. Pieni kivipala, jonka toisessa syrjässä on hiottu kohta; nähtävästi osa rikostusta aseesta . 37 mm ptk, 24 lev, 12 pks.
5. Ohut liuska sinertävästä saviliuskeesta; toisessa (kaarevassa)syrjässä pieniä murtopintoja sekä yhdessä kohdassa hiukan hiomisen jälkiä. 93½ mm ptk, 39½ lev, 11 pks.

3634.

Kiuruvesi.

6. Kiviliuska, jonka molemmat syrjät ovat hio-
tut, mutta näyttävät niinkuin esine olisi
rikottu jostain toisesta. 58 mm ptk, 39 lev,
14 pks.

7. Tasataltaksi nähtävästi hakattu kivi, jonka
varsipuoli on katkennut pois. 67 mm ptk,
46½ lev, 24½ pks.

8. Kivikappale, toiselta puolen harjava, toiselta
tasainen, mutta kokonaan hiomaton; näyttää
taltan tekeleeltä. 78 mm ptk, 35 lev, 16 pks.
Toinen pää suippeampi kuin toinen, joka on
tylpänlainen.

9. Kappale isommasta jauhinkivestä kvartsiitti-
hietakiveä. 174 mm ptk, 88 lev, 34 pks.

10. Joukko ukonkivisirpaleita ynnä muita rik-
komisen kautta syntyneitä kivipalasia.

Punaisen maan ylikerroksesta:

- 11-25. Noin 180 koristettua saviastiankappaletta,
joista reunakappaleita yhdeksästä eri as-
tiasta ja sitä paitsi muita palasia viides-
tä eri astiasta. Reunapalaset merkityt nu-
meroilla 11 - 19; muut palaset joissa nä-
kyy eriäviä ornamenttejä N^o:ot 20 - 24;
joukko palasia joista ei tiedetä mihin
astiaan kuuluvat N° 25.

26. Astiankorva (?) eli koukkuun väännetty savi-
pötty jota on poltettu; samankarvainen kuin
itse astiat.

3634.
Kiuruvesi.

27. Joukko ukonkivisirpaleita ynnä muita rikkomisen kautta syntyneitä kivipalasia, joiden joukossa kaksi hyvin pientä piisirua.

28. Näyte punaisesta maasta .

29. Poltettu luupalanen ja pieni samanlainen.

Punaisen maan pohjakerroksesta:

30-46. Noin 85 saviastianpalasta kuten edellisetkin koristetut pistos-ornamenteilla.

N^ot 30-33. Reunapalasia neljästä saviastianasta.

N^ot 34-45 . Palasia, jotka eriävistä ornamenteistaan päättäen , kenties ovat kuuluneet kahteentoista eri astiaan.

N° 46. Noin 65 astianpalasta, joista ei tiedä mihin astiaan ovat kuuluneet.

47. Nuolenterä piikivestä, tehty haakkaamalla. Syrjässä kulmat . Ruotopuoli pitempi kuin kärkipuoli, mutta katkennut.

48. Kaksi piikivisirua, muutamia ukonkivisirpaleita ja muita särkemisen kautta syntyneitä kivipalasia.

49. Näyte punaisesta maasta.

Peksiniemen torpasta Osmankijärvellä
Kiuruveden pit. osti Hj. Appelgren virkamatkallaan 1898:

3634.
Kiuruvesi.

50. Kaksi kappaletta pronssisesta rannerenkaasta virolaista muotoa; päässä on näet siellä päin tavallista palmikkokuvitusta samanlaista kuin näkyy kuvassa 1917 J.R. Aspelinin Muinaisj. Suom. s. as.al. V. Rannerengas oli löydettyä ollu eheä, mutta katkaistiin, reijitettiin ja jatkettiin messinkilangalla, jotta siitä saatiin sanko kahvipannuun. - Peksinien torppa on Osmankijärven luoteeseen pistävän lahden pohjoispuolella, vastapäätä Hinkusalmen taloa, mutta on Kotaniemen talon maata (nyt Paaraniemen alle kuuluva). Lahti parin kivenheiton levyinen. Peksinieni on matalan töyrään tapainen, jonka reunassa on pieni kolmisarkainen pelto. Tämän luoteenpuolisesta sarasta oli toinen Antti Remes löytänyt puheenalaisen rannerenkaan. Erästä toisesta kaakompana olevasta sarasta oli löytäjän isä aikaisemmin "tulensijan" eli poltetun paikan läheltä löytänyt rautakaluja, joiden joukossa muistettiin viikatteen tahi sirpin ja pitkän puukon olleen. - Peksiniemellä kerrotaan Jättiläisten tahi Koirankuontalaisten asuneen.

3635.
Iisalmi.

Hj. Appegrenin kesällä 1898 löytämiä esineitä kivikautisesta olopaikasta Hiekkapakan torpan pellostä Vennäinjärven talon maalla, 34 km Iisalmen kaupungista pohjoiseen. Pelto on torpan läheisyydessä ja sen itäpuolella, Vennäinkoskesta joku sata metriä länteen. Pellossa on iso maaperäinen kivimöhkäle ,